Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 605569
Zaaknummer: 785096

Houten, 20 december 2022

gemeente Houten

Onderwerp:
Kaderbrief 2024 en eerste begrotingswijziging 2023 Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

Beslispunten:
1. in te stemmen met de beleidsmatige hoofdlijnen uit de Kaderbrief 2024.
2. in te stemmen met de bijbehorende financiële consequenties uit de Kaderbrief 2024 en de Begrotingswijziging 2023.
3. een zienswijze uit te brengen over de Kaderbrief en de eerste begrotingswijziging WIL 2023
4. de bijstelling van de kosten voor het betalen van de uitkering als gevolg van de verhoging door Het Rijk van de uitkeringsnorm met 10% per 1 januari 2023 niet door te vertalen naar de begroting van de gemeente Houten.
5. in te stemmen met de Kaderbrief 2024 Werk en Inkomen Lekstroom (WIL).

Samenvatting
De begrotingswijziging WIL 2023 en de Kaderbrief 2024 bevatten de volgende punten met financiële consequenties die worden voorgelegd aan de colleges / raden:
- Extra investering in bewindvoering (positieve business-case na twee jaar);
- Huishoudboekje voor eigen budget beheer met ondersteuning;
- ICT-transitie-budget;
- Extra inzet op de afdeling Human Resources (HR) voor ondersteuning van medewerkers;
- Stijging personeelskosten in 2024 door CAO-stijging.

Zienswijze
De concept-zienswijze van de raad van Houten is positief over bovenstaande maatregelen, maar er wordt ook een aantal punten aan WIL meegegeven. Er wordt ingegaan op:
- verbeteringen in het proces rondom het kaderstellend raadsdebat;
- de evaluatie en eventuele continuering van de businesscase bewindvoering;
- de onderbouwing en monitoring van de aanvraag van extra ICT-middelen;
- informatievoorziening aan de raad over de ontwikkelingen op de punten uit de begrotingswijziging;
- het feit dat de gemeentelijke financiën onder druk staan en nog onduidelijk is in hoeverre CAO-stijging wordt gecompenseerd door Het Rijk. Van WIL wordt verwacht deze stijging niet zonder meer één op één door te voeren in de begroting 2024.

Aanleiding
In maart 2022 heeft WIL de begroting 2023 ingediend. In de zienswijze op deze begroting die op 14 juni 2022 in de raad is vastgesteld sprak de raad uit dat een aantal punten nog onvoldoende is uitgewerkt en dat de raad hierover in het kaderstellend raadsdebat meer informatie wil hebben, zodat met een onderbouwing in een begrotingswijziging 2023 hierover besloten kan worden. Deze begrotingswijziging naar aanleiding van het kaderstellend raadsdebat ligt nu voor.

De punten waarop de raad meer informatie wilde hebben zijn:
1. Businesscase bewindvoering: een uitwerking van besparingsmogelijkheden op de stijgende kosten van bewindvoering.
2. De ICT-kosten.
3. Het inspelen op de stijgende kosten levensonderhoud, energiecrisis, krapte op de arbeidsmarkt en gewijzigd beleid in de Miljoenennota.

Over deze punten is door WIL in het kaderstellend raadsdebat van oktober 2022 meer informatie gegeven. Op basis van de discussie daar (waarvan de hoofdpunten zijn weergegeven in bijlage 1) en op basis van besluitvorming door het AB en DB van WIL wordt deze begrotingswijziging voorgelegd aan college en raden.

Beoogd effect
Met het indienen van een zienswijze kan de raad invloed uitoefenen op de begrotingswijziging en kaderbrief van WIL.

Argumenten per beslispunt

1.1 De inhoudelijke voorstellen worden onderschreven

Het gaat hierbij om:

- Businesscase bewindvoering en huishoudboekje;
- Uitbreiden Human Resource afdeling (HR), om medewerkers beter te ondersteunen;
- ICT-transitie-budget.

Er zijn wel randvoorwaarden gesteld aan de instemming met deze voorstellen. Deze zijn verwoord in de zienswijze.

2.1 De investeringen en maatregelen hebben een positief effect of zijn nodig om in te spelen op voorliggende uitdagingen

Investeringen met financiële consequenties

De volgende investeringen worden voorgesteld aan de raad:

Onderwerp	**2023 (begrotingswijziging)**	**2024**	**Vanaf 2025**
A Extra investering bewindvoering	€100.000		
B Huishoudboekje	€98.000	€18.000	€18.000
Lagere kosten reguliere bewindvoering door A+B (regelingskosten)	-€18.000	-€90.000	-€90.000
C ICT-transitiebudget	€150.000	€150.000	
D Extra HR inzet	€75.000	€75.000	
Totaal regio Lekstroom	€405.000	€153.000	-€72.000
Totaal voor Houten (23,9%)	**€97.000**	**€36.567**	**-€17.208**

Toelichting op de tabel:

A. Extra inzet op mensen in bewindvoering zelfredzaam maken. Dit betreft een extra investering van €100.000 (Lekstroombreed). In een pilot van 1 jaar worden door 1 fte 25 onderbewindgestelden naar financiële zelfredzaamheid begeleid, waarvan anders aannemelijk is dat zij anders in bewindvoering blijven. Dit instrument moet de stijgende kosten van bewindvoering drukken. De afgelopen jaren zijn deze kosten met ruim 50% toegenomen tot € 1,6 miljoen per jaar, voor het werkgebied van WIL. De businesscase bewindvoering wordt opgepakt nadat het Algemeen Bestuur de begrotingswijzging heeft goedgekeurd.

B. Extra investering van eenmalig €43.000 in 2023 en daaropvolgende jaren €18.000 per jaar in een huishoudboekje voor 25 klanten Lekstroombreed. Ook is er het eerste jaar inzet nodig, vanuit WIL voor persoonlijke begeleiding (kosten € 55.000). Totaal aan kosten voor 2023 is dus €98.000. Het Huishoudboekje is een voorziening die inwoners helpt het eigen budget te beheren in een moment van hun leven dat ze dit zelf niet kunnen zonder hulp. Dit wordt op termijn breder ingezet dan alleen de mensen die nu geen bewindvoering meer krijgen, maar ook voor bijvoorbeeld statushouders. Op de langere termijn is te verwachten dat er minder mensen bij een bewindvoerder terechtkomen. Dit levert besparing op. Het levert ook veel maatschappelijk effect op, zoals stressreductie, voorkomen van de armoedeval, kosten van advocaat en procedures.

   Businesscase A+B: In 2023 zijn de kosten €180.000 (€198.000- €18.000 opbrengsten). Hiermee worden 50 mensen geholpen. 25 mensen met extra ondersteuning en 25 mensen met een huishoudboekje. De verwachting is dat deze 50 mensen geen aanspraak meer maken op bewindvoering in of na 2023. 50 mensen waarvan anders aannemelijk was dat zij in bewindvoering zouden blijven. Kosten voor bewindvoering per persoon zijn €150 euro per maand. Bespaarde kosten zijn dan jaarlijks 50x12x€150= €90.000. In 2023 wordt er geen volledig jaar gedraaid. De verwachte besparing is in 2023 is een bedrag van €18.000. Deze besparing boekt WIL ook in, in de begroting. Na twee jaar (eind 2025) is het breakevenpoint van de businesscase. Uitgaven en opbrengsten zijn €180.000, uitgezonderd de licentiekosten voor het huishoudboekje van €18.000 per jaar in 2024 en 2025.

C. ICT-transitiebudget. €150.000 in 2023 en 2024. Grootste kostenpost is een changemanager die wordt ingehuurd voor € 125.000 per jaar. Doel is het primaire proces en het securityproces op orde te krijgen.

D. Uitbreiding afdeling Human Resource (HR). €75.000 in 2023 en 2024. Hiermee wordt ingezet op:

1. Veerkracht en vitaliteit medewerkers
2. Vinden, binden en boeien medewerkers
3. Werkdruk.
4. Verzuim.

Maatregelen zonder financiële consequenties voor de begroting van de gemeente Houten

Het DB van WIL kan keuzes maken over het (tijdelijk) inperken van de dienstverlening of het aantrekken van medewerkers tot een bedrag van maximaal € 150.000 extra. Hierover legt WIL achteraf verantwoording af in de jaarrekening 2023. De stijgende kosten levensonderhoud, energiecrisis, krapte op de arbeidsmarkt, zijn allemaal factoren, waarvan nog niet kan worden ingeschat hoe deze zich in 2023 ontwikkelen. Dit zal impact op WIL en haar dienstverlening hebben. Daarom wordt in de begrotingswijziging van WIL gevraagd het bestuur van WIL, meer dan de laatste 2 jaar, ruimte krijgt om naar bevinden te handelen.

In 2023 wordt vooralsnog uitgegaan van een stabiel aantal mensen in de uitkering op het niveau van 2022. Er zijn meerdere ontwikkelingen (energiecrisis, toenemende kosten levensonderhoud, nasleep corona, krapte arbeidsmarkt) die invloed hebben op de volumeontwikkeling. Deze effecten zijn op dit moment niet accuraat in te schatten qua consequenties voor de volumes en zijn niet vertaald in een bijstelling. Mochten deze wel optreden dan volgt een nieuwe begrotingswijziging.

3.1 Met deze zienswijze wordt aangegeven wat voor de raad van Houten belangrijke punten zijn in de begrotingswijziging 2023 en de kaderbrief 2024

De belangrijke punten vanuit de raad van Houten zijn:

- verbeteringen in het proces rondom het kaderstellend raadsdebat
- de evaluatie en eventuele continuering van de businesscase bewindvoering
- de onderbouwing en monitoring van de aanvraag van extra ICT-middelen
- Informatievoorziening aan de raad over de ontwikkelingen op de punten uit de begrotingswijziging
- Het feit dat de gemeentelijke financiën onder druk staan en nog onduidelijk is in hoeverre CAO-stijging wordt gecompenseerd door Het Rijk. Van WIL wordt verwacht deze stijging niet zonder meer één op één door te voeren in de begroting 2024.

4.1 Het overnemen van de stijging met 10% geeft een vertekend beeld in onze eigen begroting.

Het Rijk heeft officieel een stijging van 10% van de uitkeringen aangekondigd, maar heeft dit nog niet meegenomen in de 1ste voorlopige vaststelling van het Buig-budget 2023 door Het Rijk. Het Buig-budget is het bedrag dat de gemeente van Het Rijk krijgt om de uitkeringen uit te betalen. De gemeente Houten wacht eerst de tweede voorlopige vaststelling van het Buig-budget af in april 2023. Een 10% stijging van het uitkeringsbedrag staat voor Houten gelijk aan een bedrag van €884.300. Overnemen van het stijgingsbedrag heeft grote invloed op de begroting van de gemeente Houten, terwijl het in de lijn der verwachting ligt dat Het Rijk alsnog de ophoging van 10% opneemt in de vaststelling van het Buig–budget in april. Met het niet opnemen van de stijging wordt voorkomen dat tijdelijk er onterecht een tekort van €884.300 in de begroting van Houten ontstaat.

5.1 Dit geeft een goed beeld van de ontwikkelingen die op WIL afkomen in 2024 inhoudelijk en financieel

Naast de begrotingswijziging 2023 ligt de Kaderbrief 2024 voor. In de Kaderbrief wordt ingegaan op wat nu bekende ontwikkelingen zijn op Rijks-, lokaal en arbeidsmarkt-niveau die voor WIL in 2024 relevant zijn.
Er is in de kaderbrief een financieel overzicht opgenomen waarin de gevolgen van de begrotingswijziging 2023 zijn opgenomen. Hierin is ook een stijging van de salarissen in verband met CAO-wijzigingen opgenomen. Dit is een indicatie, maar een belangrijke aanwijzing dat deze stijging fors zal zijn. Er is voor gekozen om deze wijzigingen nu nog niet in de begroting van de gemeente Houten op te nemen, maar dat te doen op basis van de begroting WIL, omdat er dan wellicht ook meer duidelijkheid is over Rijksmiddelen hiervoor in het gemeentefonds.

Kanttekeningen

1.1 WIL had de kosten voor extra HR-budget en ICT-transitiekosten kunnen voorzien en mee moeten nemen in de begroting

Vanuit de gemeente Houten is ook in voorgaande jaren aangegeven dat een begrotingswijziging gereserveerd is voor kosten op basis van niet voorziene omstandigheden. Beide kosten vallen niet

onder deze categorie en waren ook begin 2022 te voorzien bij het opstellen van de begroting 2023. Dit zal aan WIL worden meegegeven. Het doet niets af aan de noodzakelijkheid van de kosten en daarom is een begrotingswijziging wel gerechtvaardigd.

Participatie

De concept-begrotingswijziging, zoals die wordt voorgelegd aan de gemeenteraden wordt vastgesteld in een openbare algemeen bestuursvergadering. De cliëntenraad WIL kan een advies geven aan het AB.

Financiën en formatie

De financiële toelichting is te vinden onder argument 2.1.

Communicatie

Na vaststelling van de zienswijze door de raad zal deze aan WIL worden verstuurd.
De uiterste termijn voor het indienen van een zienswijze bij het AB van WIL is 28 februari 2023. Deze wordt met deze planning gehaald.

Voortgang

Onderstaand een overzicht van de recente / toekomstige informatie vanuit WIL, zodat deze begrotingswijziging te plaatsen is in de context.

14 Juni 2022	Vaststelling concept-begroting WIL 2023 door Houtense gemeenteraad met als een van de hoofdpunten een stijging van de ICT-kosten voor de komende jaren
Oktober 2022	Kaderstellend raadsdebat over begroting 2023
14 Februari 2023	Vaststelling zienswijze op kaderbrief 2024 en 1ste begrotingswijziging 2023
Mei / juni 2023	Begroting WIL 2024

Evaluatie

Niet van toepassing

Bijlagen

Bijlage 1	Aanbiedingsbrief Oogst Kaderstellend Raadsdebat WIL over Begroting 2023
Bijlage 1a	Oogst Kaderstellend Raadsdebat WIL over Begroting 2023
Bijlage 2	Concept kaderbrief WIL 2024
Bijlage 3	Aanbiedingsbrief eerste Begrotingswijzing WIL 2023
Bijlage 3a	eerste Begrotingswijzing WIL 2023
Bijlage 3b	Bewindvoering (bijlage bij eerste begrotingswijziging (BW) WIL 2023)
Bijlage 3c	HR (bijlage bij eerste begrotingswijziging WIL 2023)
Bijlage 3d	ICT (bijlage bij eerste begrotingswijziging WIL 2023)
Bijlage 4	Zienswijze van gemeente Houten op kaderbrief 2024 en eerste begrotingswijziging WIL 2023

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Sander Bos
2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 605569

Onderwerp
Kaderbrief 2024 en eerste begrotingswijziging 2023 Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 20 december 2022 gelezen en besluit:

1. in te stemmen met de beleidsmatige hoofdlijnen uit de Kaderbrief 2024.
2. in te stemmen met de bijbehorende financiële consequenties uit de Kaderbrief 2024 en de Begrotingswijziging 2023.
3. een zienswijze uit te brengen over de Kaderbrief en de eerste begrotingswijziging WIL 2023
4. de bijstelling van de kosten voor het betalen van de uitkering als gevolg van de verhoging door Het Rijk van de uitkeringsnorm met 10% per 1 januari 2023 niet door te vertalen naar de begroting van de gemeente Houten.
5. in te stemmen met de Kaderbrief 2024 Werk en Inkomen Lekstroom (WIL).

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 14 februari 2023.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier,
{{?esl:Signer2:Capture:size(200,100)}}

C.M.S. Visser

de voorzitter,
{{?esl:Signer1:Capture:size(200,100)}}

G.P. Isabella